

# Schubert till Liszt

Tisdag 20 januari, 12:30-13:15

## Program

---

Arpeggione var ett instrument som det fanns en kort trend för i Wien på 1820- och 30-talen. Det hade sex strängar och liknade en stråkgitarr – i själva verket kallades det ibland för "gitarrvioloncello", även om det till sin natur var mer likt viola da gamba.

Alla tre satserna i Schuberts "Arpeggione"-sonat, D. 821, innehåller gripande melodier tillsammans med glittrande virtuosa passager. Sonaten är ett tillfredsställande verk för både utövare och publik. Det är oerhört populärt, även om själva instrumentet nu är nästan bortglömt. Naturligtvis är det svårt att framföra ett verk som ursprungligen skrevs för 6 stråkar på en 4-strängad cello samtidigt som man bibehåller känslan av bräcklighet och fångar sonatens ömma karaktär.

Liksom så mycket av Schuberts musik förändras stämningen i denna sonat snabbt. Den är hoppfull, sorglig, nostalgisk och ljuv. FF-sektionerna är ögonblick av stor passion som försvinner på ett ögonblick.

Totentanz, å andra sidan, är i huvudsak en serie fria variationer på Dies irae, en traditionell grekisk sång som beskriver fasorna på domens dag. "Totentanz" översätts bokstavligen till "Dödsdansen" på tyska, och termen hänvisar till en lång tradition inom bildkonsten. Liszt verkar specifikt ha inspirerats av Hans Holbein "den yngres Todtentanz", en serie träsnitt som skildrar temat jämlikhet inför döden: i Holbeins serie kommer Döden, personifierad som ett skelett, för alla.

Ytterligare inspiration kom 1838, när Liszt besökte Camposanto i Pisa och hänfördes av Dödens triumf, en monumental fresk. I ett brev noterade Liszt att Camposanto påminde honom om Mozarts Requiem. Arpeggione komponerades 1824, medan idén om Totentanz föddes omkring 1838, det är mycket intressant hur stor skillnaden i idén om virtuositet differentierade sig under denna tid.